

INFORMACE

K URČOVÁNÍ ADVOKÁTŮ K POSKYTNUTÍ PRÁVNÍ PORADY A PRÁVNÍCH SLUŽEB

Právní úprava:

- § 18 odst. 2, § 18a až 18d, § 23 odst. 2 až 4, § 55a zákona o advokacii (dále jen „ZA“)
- usnesení představenstva ČAK č. 3/2018 Věstníku, o zajištění bezplatné právní pomoci (upravuje povinnosti advokáta při poskytování právní služby podle § 18a až § 18c)
- vyhláška MSp ČR č. 381/2023 Sb., o stanovení formulářů žádosti o určení advokáta

Rozhodování podle § 18a až 18c spadá dle § 45 odst. 2 písm. a) ZA do kompetence předsedy Komory. Předseda Komory pověřil svým zastoupením při výkonu pravomocí dle § 45 odst. 2 písm. a) ZA ředitelku pobočky ČAK v Brně.

Podle § 55 odst. 1 ZA postupuje Komora při určování advokátů podle správního řádu.

Účastník řízení s plnou procesní způsobilostí účastníka správního řízení může být dle § 55 odst. 2 ZA zastoupen pouze advokátem.

Účastník řízení bez procesní způsobilosti (nezletilý či osoba, které byla soudem omezena svéprávnost) musí být zastoupen buď zákonným zástupcem (rodič) nebo soudem ustanoveným opatrovníkem, a to již při podání žádosti o určení advokáta.

Agendu určování advokátů k poskytování právní pomoci vykonává pro celé území ČR pobočka České advokátní komory v Brně.

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY PRO VZNIK PRÁVA NA URČENÍ ADVOKÁTA K POSKYTNUTÍ PRÁVNÍ PORADY NEBO PRÁVNÍCH SLUŽEB - § 18 ODS. 2 ZA

Ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak, má právo, aby mu Komora na základě jeho **včasné** žádosti určila advokáta k poskytnutí

a) orientační právní porady podle § 18a ZA nebo

b) právní služby podle § 18c ZA

Nesplnění podmínek pro ustanovení advokáta soudem dle zvláštních právních předpisů je žadatel žádající o bezplatnou právní službu povinen prokázat, pakliže právní služba souvisí se zastupováním účastníka soudního řízení.

V civilním řízení je právo na ustanovení zástupce upraveno v § 30 o.s.ř., v soudním řádu správním je úprava ustanovení zástupce obsahem ustan. § 35 odst. 9 s.ř.s.. V trestním řádu je právo na ustanoveného obhájce upraveno v § 33 odst. 4, § 36 a § 36a a § 51a (zmocněnec poškozeného) tr.ř..

Žadatel žádající o bezplatnou právní službu je povinen předložit pravomocné usnesení soudu o ustanovení zástupce či opatření soudce nebo předsedy senátu o žádosti o ustanovení obhájce.

Nemožnost zajištění poskytování právních služeb jinak je žadatel povinen doložit potvrzením nejméně dvou advokátů/advokátních kanceláří o odmítnutí poskytnout požadovanou právní službu, vyjma právních služeb, u nichž odměna advokáta jde na náklady státu, tedy právních služeb souvisejících se zastupováním v řízení u Ústavního soudu nebo v řízení před orgánem veřejné správy. Žádá-li žadatel o

poskytnutí právních služeb za úplatu, je povinen doložit odmítnutí poskytnout mu žádanou právní službu nejméně dvěma advokáty vždy.

Existence všech zákonných podmínek v rozsahu ustan. § 18 odst. 2 a násl. ZA musí být prokázána kumulativně.

PRÁVNÍ PORADY (§18A)

Podmínky pro poskytnutí právní porady:

Kromě podmínek stanovených v § 18 odst. 2 ZA musí žadatel o poskytnutí právní porady prokázat, že

a) průměrný měsíční příjem žadatele a osob s ním společně posuzovaných za posledních 6 měsíců před podáním žádosti nepřesáhne trojnásobek zákonem stanoveného životního minima; jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, lze od této podmínky upustit a

b) žadatel není ve věci, v níž mu má být právní porada poskytnuta, zastoupen advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a) ZA

Žadatelem může být pouze fyzická osoba.

Jedná se o právní poradou, jejíž součástí není zastoupení v řízení, sepis listin, sepis právních rozborů apod.

Právní poradou poskytuje výhradně advokát.

Délka právní porady:

Právní porada se poskytne žadateli v minimální délce 30 minut, nejvýše do vyčerpání 120 minut délky právní porady **za kalendářní rok**; do celkového ročního limitu se započítává každých započatých 30 minut právní porady.

Po skončení právní porady je advokát povinen zaslat neprodleně Komoře zprávu o délce trvání právní porady a obsahu právní porady. Do doby doručení zprávy advokáta nelze žadateli určit dalšího advokáta k právní poradě. O poskytnutí právní porady advokát sepíše písemný záznam, v němž uvede čas trvání právní porady a který musí být žadatelem podepsán

Žádost o poskytnutí právní porady: Žádost lze podat pouze na [formuláři, jehož obsah a náležitosti stanoví vyhláškou MSp ČR č. 381/2023 Sb.](#)

Poplatek za vyřízení žádosti

Žadatel je povinen nejpozději spolu s podáním žádosti uhradit Komoře správný poplatek za vyřízení žádosti ve výši 100,- Kč.

Žadatelé, kteří poplatek nehradí:

- a) cizinci umístění v zařízení pro zajištění cizinců podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky nebo přijímacím středisku podle zákona o azylu,
- b) držitelé průkazu ZTP nebo ZTP/P,
- c) osoby pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi podle zákona upravujícího pomoc v hmotné nouzi,
- d) osoby mladší 15 let,

e) osoby, které jsou poživateli příspěvku na péči ve stupni III (těžká závislost) a IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách,

f) osoby pečující o osoby, které mají přiznaný příspěvek na péči ve stupni III (těžká závislost) a IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách.

Žadatel je povinen tyto skutečnosti doložit.

Způsob úhrady poplatku: bezhotovostně na účet číslo: 6724361052/2700 nebo složenkou (poštovní poukázka A). Žadatel je povinen k žádosti přiložit doklad prokazující úhradu poplatku.

Hotovostní platby do pokladny Komory nejsou možné.

Bude-li žadatel splňovat podmínky stanovené v § 18a ZA, budou mu dopisem zaslány kontaktní údaje na advokáta, který mu byl k poskytnutí právní rady určen. Je na žadateli, aby se s advokátem spojil a dohodli si spolu místo a čas rady.

Stejně tak bude neformálně obeslán advokát dopisem s údaji žadatele a informací o maximální délce právní rady.

Při poskytování právní rady se nemůže advokát nechat zastoupit advokátním koncipientem (§55a odst. 4 ZA).

POSKYTNUTÍ PRÁVNÍ SLUŽBY (§ 18C)

Poplatek:

Za vyřízení žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c ZA se poplatek nehradí.

Podmínky pro poskytnutí právní služby:

Žadatelem může být **fyzická i právnická osoba** (viz § 55a odst. 6 ZA).

Může jít jak o bezplatnou právní službu nebo o právní službu za úplatu (odměnu advokáta hradí žadatel)

Žádost lze podat pouze na formuláři stanoveném vyhláškou MSp ČR č. 381/2023 Sb.

Podmínky pro přiznání práva na poskytnutí právní služby jsou:

- žadatel není ve věci, v níž žádá o poskytnutí právní služby zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a) ZA

Základním předpokladem je existence podmínek dle § 18 odst. 2 ZA – viz. výše.

Žádá-li žadatel o poskytnutí právní služby **bezplatně**, je povinen k žádosti přiložit doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech.

Spočívá-li právní služba v zastoupení účastníka soudního řízení, přiloží žadatel pravomocné usnesení soudu o ustanovení zástupce (§ 30 o.s.ř., § 35 odst. 10 s.ř.s., § 33 odst. 2,4 tr.ř., § 51a tr.ř.) či jinou listinu prokazující skutečnost, že bylo soudem či soudcem o žádosti o ustanovení zástupce či obhájce pravomocně rozhodnuto. Dále je žadatel povinen doložit odmítnutí poskytnout mu právní službu nejméně 2 advokáty, s výjimkou právních služeb spočívajících v zastoupení v řízení u Ústavního soudu a v řízeních před orgánem veřejné správy.

Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují.

Komora žádosti nevyhoví, pokud žadatel neprokáže existenci všech podmínek stanovených v § 18 odst. 2 a v § 18c ZA anebo jde-li o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.

V rozhodnutí o určení advokáta Komora, vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb.

V téže věci lze žadateli určit advokáta jen jednou. To neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní službu z důvodů stanovených v § 19 nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2 ZA

Komorou určený advokát je povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou stanovených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 ZA nebo jde-li o zneužití práva, zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2 ZA; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc a ani smlouvu o poskytování právních služeb. Klientský vztah mezi advokátem a žadatelem vzniká až uzavřením smlouvy o poskytování právní služby.

Byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně a spočívá-li právní služba v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hradí odměnu advokáta stát podle advokátního tarifu upravujícího mimosmluvní odměnu. V ostatních věcech má advokát určený k poskytnutí bezplatné právní služby bezplatně pouze právo na poskytnutí náhrady podle usnesení sněmu ČAK č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Byl-li advokát určen k poskytnutí právní služby za úplatu, hradí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak.

Zrušení určení k poskytnutí právní služby bezplatně

Komora **určení advokáta k bezplatnému poskytnutí právní služby zruší**, jestliže během poskytování právních služeb tímto advokátem v příslušné věci vyjde najevo, že příjmové a majetkové poměry klienta poskytnutí právních služeb neodůvodňovaly. Zrušit určení advokáta lze i zpětně k datu vydání rozhodnutí o určení advokáta.

Komora určení advokáta **k bezplatnému poskytnutí právní služby** zruší také tehdy, jestliže během poskytování právních služeb tímto advokátem v příslušné věci vyjde najevo, že se příjmové a majetkové poměry klienta změnily tak, že poskytnutí právních služeb již neodůvodňují; určení advokáta Komora zruší k okamžiku změny těchto poměrů.

Nedohodne-li se advokát s klientem jinak nebo neučiní-li klient jiné opatření, je advokát povinen po dobu 15 dnů ode dne, kdy došlo ke zrušení jeho určení k poskytování právních služeb, činit veškeré neodkladné úkony tak, aby klient neutrpěl na svých právech nebo oprávněných zájmech újmu. To neplatí, pokud klient advokátovi písemně sdělí, že na splnění této povinnosti netrvá. O zrušení určení dle § 18c odst. 7 ZA je vydáváno správní rozhodnutí.

Ode dne, ke kterému bylo určení zrušeno, má advokát nárok na odměnu vůči klientovi podle ustanovení advokátního tarifu o mimosmluvní odměně.

Změní-li se v průběhu poskytování právních služeb příjmové a majetkové poměry žadatele, kterému byl určen advokát k bezplatnému poskytnutí právní služby, je povinen v souladu s § 18c odst. 9 ZA tuto skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit Komorě.

Forma podání žádosti, adresy k doručování

Žádost o určení advokáta dle § 18a a § 18c ZA musí splňovat formu podání stanovenou v § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb. o správním řízení.

Žádost lze podat:

- a) **písemně** na adresu Česká advokátní komora, pobočka v Brně, nám. Svobody 84/15, 602 00 Brno nebo
- b) **elektronicky** s uznávaným elektronickým podpisem (viz § 6 odst. 1 zákona č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce ve znění pozdějších předpisů) na adresu epodatelna@cak.cz nebo
- c) do **datové schránky** ČAK – ID datové schránky **n69admd**.

Podání nesplňující formu stanovenou § 37 odst. 4 s.ř. musí být do 5 dní doplněna zákonnou formou, jinak k nim není přihlíženo a nemají účinky doručeného podání ve správním řízení.

Informace pro advokáty k účtování odměn a příspěvku ze sociálního fondu ČAK

Vyúčtování příspěvku ze sociálního fondu ČAK za poskytnutí právní služby bezplatně podle § 18c ZA

Poskytne-li advokát právní službu na základě určení dle § 18 odst. 2 a § 18c ZA, má v tomto případě možnost, je-li právní služba poskytnuta bezplatně, vyúčtovat příspěvek ze sociálního fondu ČAK. Na vyúčtování příspěvku ze sociálního fondu se nevystavuje daňový doklad – faktura. Dle čl. 10 odst. 5 usnesení sněmu ČAK č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu ČAK lze příspěvek advokátovi přiznat až po ukončení poskytování právních služeb.

Příspěvek advokátovi za poskytnuté služby je **900,- Kč** za jeden úkon právní služby, jehož specifikace musí být totožná s § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb. o advokátním tarifu. Advokátovi též náleží náhrada za skutečné účelně vynaložené a prokázané náklady spojené s poskytnutím právní služby. ČAK může v odůvodněných případech přiznat advokátovi cestovné ve výši dle vyhl. o cestovních náhradách. 177/1996 Sb. V případě náhrady cestovních výloh za jízdu autem, je advokát povinen doložit kopii technického průkazu svého vozidla.

Advokátovi nenáleží stravné, náhrada za ztrátu času a další vedlejší náklady spojené s uskutečněním nutné cesty mimo místo sídla advokátní kanceláře.

Na jednorázový příspěvek ze sociálního fondu ČAK se nevztahuje DPH.

Žádost o příspěvek ze sociálního fondu se zasílá na věcně příslušnou pobočku ČAK v Brně, která vystaví rozhodnutí o přiznání příspěvku. V žádosti je třeba uvést bankovní spojení advokáta, na které bude vyúčtovaná částka poukázána.

Vyúčtování odměny advokáta za poskytnuté právní služby bezplatně podle § 18c ZA na náklady státu podle § 23 odst. 2 nebo 3 ZA

§ 18a – PRÁVNÍ PORADY

Sazba mimosmluvní odměny za právní poradou poskytnutou podle § 18a zákona o advokacii činí **200,- Kč** za každou i jen započatou půlhodinu právní porady (§12b odst. 1 AT)

Při poskytování právní porady podle § 18a a 18b zákona o advokacii náleží advokátu náhrada cestovních výdajů pouze v odůvodněných případech. Náhrada jiných hotových výdajů advokátovi nenáleží.

Vyúčtování je advokát povinen zaslat formou **faktury-daňového dokladu** Komoře do jednoho měsíce od poskytnutí právní porady. Ve faktuře se jako plátce uvádí Ministerstvo spravedlnosti ČR. Součástí vyúčtování musí být zápis o poskytnutí právní porady (čl. 2 odst. 2 usnesení představenstva ČAK č. 3/2018 Věstníku). ČAK provede kontrolu správnosti vyúčtování a sama postoupí Ministerstvu spravedlnosti ČR spolu s rozhodnutím o přiznání výše odměny.

§ 18c – POSKYTOVÁNÍ PRÁVNÍCH SLUŽEB

Byl-li advokát určen k poskytnutí právní služby bezplatně podle § 18c ZA, a to ve věcech, kde hradí jeho odměnu stát, má nárok na odměnu ve výši odpovídající mimosmluvní odměně stanovené vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen AT), a to za úkony odpovídající § 11 AT. Vyúčtování formou faktury – daňového dokladu je advokát povinen zaslat Komoře do jednoho měsíce od ukončení poskytování právních služeb. Ve faktuře se jako plátce uvádí Ministerstvo spravedlnosti ČR. V případě, že je advokát plátcem DPH, přiloží k faktuře osvědčení o registraci.

V obsahu faktury není možné uvádět skutečnosti, jimiž by byla porušena zákonná povinnost mlčenlivosti advokáta. ČAK provede kontrolu správnosti vyúčtování a sama je postoupí Ministerstvu spravedlnosti ČR spolu s rozhodnutím o přiznání výše odměny.

Časté chyby:

- Odměna na náklady státu nebo příspěvek ze sociálního fondu?
Stát hradí odměnu advokátovi, který byl určen k poskytnutí právní služby bezplatně, a to pouze případě v zastoupení v řízení před Ústavním soudem a v řízení před orgány veřejné správy.
- Vystavení faktury-daňového dokladu, a nikoliv vyúčtování formou dopisu
- Žádost o přiznání odměny lze zaslat Komoře až po doručení rozhodnutí Ústavního soudu či jiného orgánu veřejné správy.

V Brně dne 13. 10. 2025

JUDr. Monika Novotná
předsedkyně ČAK
v zastoupení dle pověření
JUDr. Irena Schejbalová
ředitelka pobočky ČAK v Brně